

Jan 14:4-11 Svatodušní neděle 5. 6. 2022 HK tv

(Ježíš jim řekl:) „Cestu, kam jdu, znáte.“ Řekne mu Tomáš: „Pane, nevíme, kam jdeš. Jak bychom mohli znát cestu?“ Ježíš mu odpověděl: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce. Nyní ho již znáte, neboť jste ho viděli.“ Filip mu řekl: „Pane, ukaž nám Otce, a víc nepotřebujeme!“ Ježíš mu odpověděl: „Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty mě neznáš? Kdo vidí mne, vidí Otce. Jak tedy můžeš říkat: Ukaž nám Otce? Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně? Slova, která vám mluvím, nemluvím sám od sebe; Otec, který ve mně přebývá, činí své skutky. Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec ve mně; ne-li, věřte aspoň pro ty skutky!

Ukaž nám Boha a budeme v pohodě. – Tak dlouho jsem s vámi a ještě jste neporozuměli?

Otázka, která se v dějinách nespočetněkrát opakuje: Kde je ten tvůj Bůh? Jakou má adresu? Má vůbec e-mail? Má profil na instagramu a na fejsbuku? Ať jsem přijde a dá si se mnou tady u stolu jedno pivo... a pak s ním budu v pohodě, pak uvěřím.

Tak dlouho s vámi sedím u stolu, lámu chleba a piju z jednoho kalicha, a vy stále nerozumíte? Tak dlouho jsem s tebou u piva, u všech tvých radostí i zoufalostí, u tvých opileckých výkřiků a tužeb milování... a ty stále nerozumíš.

Skutečně by tě, člověče, přesvědčilo telefonní číslo – přímá linka – na Boha? Kolikrát do týdne nám zavolalo cizí číslo s nějakou výhodnou nabídkou „pomoci“ – a kolikrát musíme rychle říct: nezlobte se, nemám zájem, další reklamní nabídka, ne nechci ani žádný dobře míněný průzkum a ani vám neřeknu, čím doma topíme, ne, děkuji, nic nechci, na shledanou, nebo radši sbohem!

Co kdyby to byla pravda, že má Bůh mobil? Poznal bych jeho skryté číslo? Neřekl bych mu rychle: Nezlobte se, nemám čas, ani zájem, ne, fakt děkuji, nic nového nechci, sbohem, Pane Bože.

Slavný rabín Jicchak Mejr dostal prý ještě jako dítě od kohosi otázku: „Jicchaku Mejre, dám ti zlaťák, když mi řekneš, kde bydlí Bůh. Odpověděl: A já ti dám dva zlaťáky, když mi řekneš, kde nebydlí.“ Jak moudře dokázali chasidští Židé (žijící mimochodem tehdy na území dnešní západní Ukrajiny) ve svých příbězích vyjádřit to, o co se klopotně pokoušeli teologové dlouhých staletí.

Ukaž nám Boha – tady a teď, a budeme v pohodě, zvládneme všechny strachy, budeme vědět, že nejsme vydáni neúprosné náhodě bytí. – Tak dlouho jsem s vámi a stále nerozumíte?

Ano, jsou chvíle a časy, kdy si nejsme vůbec jisti a nerozumíme. Filip byl s Ježíšem v jedné partě každý den, mohl mu viset na rtech 3 roky a stále nerozuměl, co se s nimi bude dít. Stejně tak Tomáš má za sebou tříletý intenzivní kurz ježíšovštiny a přesto se ptá: Pane, kudy vede cesta? Kam jdeš? Nerozumíme a bojíme se. Mluví za všechny v družině a nikdo se nezvedne v nesouhlas, že on tedy rozumí a ať prý Tomáš s Filipem mluví jen za sebe.

Rozumíme, proč nechápou. Myslím, že rozumíme, proč jim intenzivní kurz s Ježíšem nestačil. Co si my pamatujeme ze školy? Čert vem školu. Co si pamatujeme ze života s druhými – s těmi nejbližšími? Jen útržky, nebo hlavně útržky, ty důležité, ty nějak spojené s velkým vnitřním pohybem.

Ukaž nám Boha v roce 2022 a budeme v klidu, řekne Ježíšovi Filip – nebo to možná není Filip, jmenuje se jinak, má mnoho mužských a ženských jmen ta osoba, která touží po klidu a bezpečí. Tak dlouho jsem s vámi a vy mi ani v roce 2022 nerozumíte?

Někdy snad ano. **Někdy** určitě. Così ze svého života si skutečně pamatujeme a budeme to mít v hlavě až do smrti. Così si pamatujeme i z tebe, Bože. Přeci jen ano. Così se do nás obtisklo. Nazývat to tvou podobou by bylo nejspíš příliš troufalé. Ale přeci jen ano, něco v nás zůstává!

Jako by se nám někdy zablesklo. Blesklo hlavou či srdcem. Zatřáslo. Jenom někdy... Avšak nelze říct, že Bůh je jenom někdy! Jenom když nám bleskne hlavou chápající myšlenka. Jen když vypočítáme správně těžký příklad z životní matematiky. To ne! On nás přece trvale provází. Jsme tu i dnes, protože tohle nějak víme. Nebojím se říct, že to víme. Je to vědění vyjádřené formou prosby, je to zavolání kamsi mimo nás. Avšak kdo takto volá mimo sebe a prosí, myslím častěji ví, než neví. Nějak víme, že to není do prázdna. Dobře, ať nemluvíme za všechny a netlačíme vás do konzervy, která by vám mohla být příliš těsná – tvrdím tedy po protestantsku opatrně, že to v průměru aspoň **někdy víme**. Někdy víme, že nás Bůh provází, zůstává s námi a naše volání tak jistě není nejistým výkřikem do někde.

Jenom někdy – řečeno střízlivě po protestantsku. Jenom někdy, když se o něčem rozhodneme, cítíme: nejsme ve svém rozhodnutí sami. Jenom někdy, když jsme milováni, zakusíme: určitě nejsme chybou vesmíru, jsme milováni. Jenom někdy, třeba když nám nemoc zatarasí cestu, zakusíme: Bůh mě přesto ujišťuje: Smím doufat, neztrácím se mu.

Ukaž nám Boha a budeme církví, na níž budeš hrdý. Jako za zlatých časů, kdy ještě víra mezi námi křesťany měla na růžích ustláno a kostel byl na té nejznámější adrese ve městě. – Tak dlouho jsem s vámi i na téhle adrese a stále nerozumíte. Stále se budete porovnávat s nějakými jinými časy, kdy prý to ještě v církvi vůbec nestálo za pendrek?

Velký křesťanský myslitel konce 13. století, Mistr Eckhart, svým posluchačům před svou smrtí napíše: „Často se stává, že lidé tím nejmenším pohrdnou, což jim brání, by se jim dostalo nejvíce v tom nejmenším, a to je špatně... Bůh je na všechny způsoby i ve všech způsobech stejně pro každého, kdož Ho rovnou měrou přijímá.“ – To je výrok, za který by se nemusel stydět i Buddha, kdyby to vymyslel tak krásně jako Mistr Eckhart.

Jen Boha dokázat takhle přiměřeně a rovnoměrně ve všem přijímat – dá se to vůbec? Nejsme příliš určeni svými navyklými představami, jak a kde se Bůh projevuje, jak se nám dává poznat, než abychom svedli přijímat jeho vůli ve všem rovnoměrně? Anž bychom dávali přednost jednomu před druhým?

Sloužit Bohu třeba tím, jak pěkně utřu miminu pokaděný zadek... – takhle nás učí chasidská životní moudrost poznávat Boha. A středověký mystik k tomu poví: „Nejšťastnější je člověk, když se dokáže těšit z Boha na všechny způsoby, aniž by musel na něco útrpně čekat nebo se za něčím honit.“ Je to, myslím, docela protipól tomu cudnému protestantskému: **Jen někdy** poznáváme, **jen někdy** cítíme... čímž se asi snažíme vyvarovat jakési vysokocírkevní nabubřelosti, která by se chvástala, že Bohu rozumíme a máme na něj správné páky.

Dobře přebalit dítě, vyrobit stůl ze dřeva, uvařit chutnou polívku či zaspívat od srdce pěknou píseň... to však není žádné pyšné chvástání se, že víme jak na Boha. Cítím v tom spíš pokoru před životem. Proč by se nám Bůh nemohl dát poznat ve všech věcech a na každém místě?

V každé chvíli a na každém kroku jsme spolu..., a stále nerozumíte – říká Ježíš. Věřte aspoň pro ty skutky, které vidíte kolem sebe.